

KOMISJONI ARVAMUS,**22. veebruar 2005,****Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Liiduga ühinemise taotluste kohta**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 49,

ning arvestades järgmist:

- (1) Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia on esitanud taotlused saada Euroopa Liidu liikmeks.
- (2) 15. juuli 1997 aasta arvamustes Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia kohta oli komisjonil juba võimalus avaldada oma seisukohti nimetatud taotlustega seoses esilekerkivate probleemide teatavate oluliste aspektide kohta.
- (3) Euroopa Ülemkogu Kopenhaageni kohtumisel 1993. aasta juunis määrati esimest korda kindlaks liikmelisuse poliitilised, majanduslikud ja *acquis'* kriteeriumid, millest ühinemisprotsessis on juhitud ja mille alusel komisjon korrapäraselt hindab Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia valmisolekut liikmelisuseks. Poliitilised kriteeriumid nõuavad Bulgaaria Vabariigilt ja Rumeenialt stabiilseid institutsioone, mis tagavad demokraatia, õigusriigi, inimõiguste kaitse ning vähemuste austamise ja kaitse; need nõuded on sätestatud Euroopa Liidu lepingus põhiseaduslike põhimõtetenä ja esile tõstetud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Majanduslikud kriteeriumid nõuavad toimiva turumajanduse olemasolu ning suutlikkust toime tulla liidusisese konkurentsi ja turujõudude survega. *Aquis'* kriteerium nõuab suutlikkust võtta liikmelisusega seonduvaid kohustusi vastavalt Euroopa Liidu õigusaktidele ja *acquis communautaire'*le, kaasa arvatud poliitilise, majandus- ja rahaliidu eesmärkide täitmine.
- (4) Mõlema riigi ühinemise tingimused ja kord on välja töötatud liikmesriikide ning Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia vahelistel konverentsidel.
- (5) Komisjon leidis 6.oktoobri 2004. aasta strateegiadokumendis laienemisprotsessi edusammude kohta, et Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia täidavad poliitilisi kriteeriume. Pidades silmas mõlemas riigis tehtud edusamme ja andmeid nende kohustuste täitmise kohta ning arvestades käimasolevat ettevalmistustööd, leiab komisjon, et kõnealused riigid suudavad täita majanduslikke ja *acquis'* suhtes ettenähtud kriteeriume ning on valmis Euroopa Liidu liikmeks saama 1. jaanuaril 2007. Sellest tulenevalt kinnitas komisjon, et teeb kõik võimaliku täitmaks Euroopa Ülemkogu eesmärki viia läbirääkimised Bulgaaria ja Rumeeniaga edukalt lõpule 2004. aastal, toetudes objektiivsetele näitajatele, et oleks võimalik ühinemislepingule alla kirjutada võimalikult peatselt 2005. aastal.
- (6) Kõnealused läbirääkimised lõpetati detsembris 2004 ja on ilmne, et kokkulepitud sätted on õiglasel ja nõuetekohasel; Euroopa Liidu laienemine võimaldab seeläbi säilitada ühendusesisese ühtekuuluvuse ja dünaamika ning samas osaleda kaalukamalt rahvusvaheliste suhete arendamisel.

- (7) Euroopa Liiduga ühinemisel kiidavad Bulgaaria Vabariik ja Rumeenia tingimusteta heaks Euroopa põhiseaduse vastuvõtmise lepingu ja kuni selle jõustumiseni Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa ühenduste asutamislepingute kõik eesmärgid ja otsused, mis on vastu võetud alates eespool nimetatud lepingute jõustumisest ning nimetatud ühenduste ja Euroopa Liidu arendamise ja tugevdamise nimel tehtud valikud.
- (8) Euroopa ühenduste asutamislepingutega ja selle jõustumise järel Euroopa põhiseaduse lepinguga kehtestatud õiguskorrale on iseloomulik, et teatavad sätted ja aktid, mille institutsioonid on vastu võtnud, on vahetult kohaldatavad, et Euroopa Liidu õigus on ülimuslik sellega vastuolus olevate siseriikliku õiguse sätete suhtes ning et on olemas menetlus Euroopa Liidu õiguse ühetaolise tõlgendamise tagamiseks; ühinemine Euroopa Liiduga tähendab nende eeskirjade siduvuse tunnustamist, kuna nende täitmine on liidu õiguse tõhususe ja ühtsuse tagamiseks vältimatu.
- (9) Komisjon kutsub Bulgaaria Vabariiki ja Rumeeniat jõuliselt tegema parandusi, mis on vajalikud liikmelisuse poliitiliste ja majanduslike kriteeriumide täitmiseks ning aquis' ülevõtmise, rakendamise ja jõustamise suhtes. Komisjon jälgib ka edaspidi hoolikalt mõlema riigi võetud ülesannete ja kohustuste täitmist ning abistab neid oma kasutuses olevate vahenditega. Nimetatud pideva jälgimise tulemuste põhjal jätab komisjon endale ühinemislepingus sätete ja eelkõige ühinemisprotokolli artikli 39 kohaselt õiguse teha ettepanek, milles soovitatakse kõnealuste riikide Euroopa Liiduga ühinemine lükata aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2008, kui komisjon leiab Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias aquis' ülevõtmise ja rakendamise ettevalmistuste taseme alusel kindlaid tõendeid, mis näitavad, et on olemas suur oht, et ükskõik kumb neist riikidest ei ole 1. jaanuarile 2007 kavandatud ühinemiskuupäevaks ilmselt suuteline täitma liikmelisusega seotud nõudeid mitmes olulises valdkonnas, sealhulgas Rumeenias justiits- ja siseküsimuste ja konkurentsi valdkonnas kohaldatavad erinõuded ja kohustused. Samuti jätab komisjon endale jälgimise tulemuste põhjal õiguse võtta ühinemislepinguga ettenähtud kaitsemeetmeid mõlema riigi suhtes ning rakendada ühinemislepingus sätestatud riigiabi käsitlevat erimehhanismi Rumeenia suhtes, kui viimane ei täida asjakohase valdkonna õigusaktide rakendamise seotud kohustusi.
- (10) Komisjon kutsub Bulgaaria ja Rumeenia ametiasutusi lõpule viima aquis' tõlkimise ja läbivaatamise enne ühinemise tähtaega, et tagada õigusaktide rakendamise õiguskindlus.
- (11) Üks Euroopa Liidu eesmärkidest on süvendada sinna kuuluvate rahvaste vahelist solidaarsust austades nende ajalugu, kultuuri ja traditsioone.
- (12) Euroopa Liidu laienemine Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia ühinemise kaudu aitab kindlustada rahu Euroopas,

ESITAB HEAKSKIITVA ARVAMUSE,

Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Liiduga ühinemise kohta.

Käesolev arvamus on esitamiseks Euroopa Liidu Nõukogule

Brüssel, 22. veebruar 2005

Komisjoni nimel
laienemise eest vastutav komisjoni liige
Olli REHN

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO